

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jenny Karlsson
Datum 2021-09-22
Dnr KS 2021/0248

Till Kommunstyrelsen

Miljöbidrag 2021

Sammanfattning

I budget 2021 avsattes sammanlagt 250 000 kronor för tillgänglighetsbidrag och miljöbidrag för föreningar och organisationer. Vid Kommunstyrelsens sammanträde den 22 mars 2021 (KS 2021/0109) fattade Kommunstyrelsen beslut om kriterier och riktlinjer för miljöbidraget. Åtta ansökningar om miljöbidrag har inkommit och sökt belopp uppgår till totalt 366 500 kr. Förvaltning föreslår att bevilja en total summa på 189 740 kr.

Förutsättningar för alla bidrag: Efter att åtgärden har utförts ska resultatet återrapporteras och redovisas senast 2022-12-01, med kvitton för utlägg och en sammanfattning av vidtagna åtgärder och utfallet enligt utskickad mall för återrapportering. För alla bidrag som utbetalas gäller även att bidraget kan behöva återbetalas till kommunen, helt eller delvis, om det inte använts enligt ansökan om beslut. Återbetalning kan även krävas om åtgärden inte utförs inom rimlig tid.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

1. Bevilja Naturskyddsföreningen 12 000 kr för nudging om hållbar livsstil
2. Bevilja Naturskyddsföreningen 5 240 kr av ansökta 14 231 kr för att rädda paddor.
3. Bevilja Friluftsrämjandet 12 500 kr för att anordna en skräpplockardag i Kanalen av ansökta 33 900 kr.
4. Avslå Österåkers hembygds- och fornminnesförenings ansökan om bidrag för två luftvärmepumpar på 50 000 kr.
5. Avslå Rydbo IF:s ansökan om bidrag för att byta belysning till LED i Wasahallen på 120 000 kr.
6. Bevilja Trälhavets båtklubb ansökan om bidrag för att mäta giftighet på båtbottnar för 60 000 kr av ansökta 100 000 kr.
7. Bevilja Kårnäs samfällighetsförening 60 000 kr för anläggande av äng av ansökta 86 250 kr.
8. Bevilja Friluftsrämjandet 40 000 kr av ansökta 60 000 kr för att anordna en Friluftsdag på tema vardagsnära friluftsliv och hemester.

Tjänsteutlåtande

Bakgrund

Miljöbidragets syfte är att stötta och uppmärksamma ideella föreningar eller andra icke vinstdrivande organisationer som vill genomföra aktiviteter, åtgärder eller andra satsningar som bidrar till en god miljö och hållbar utveckling.

Det maximala stödbeloppet är högst 60 000 kr för varje enskild satsning. Beslut kan dock fattas om högre bidragsbelopp för särskilt angelägna satsningar.

I riktlinjerna för 2021-års miljöbidrag anges att projekt som får stöd av miljöbidraget, tydligt ska knyta an till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Det får inte avse åtgärder som är investering i energieffektiv utrustning, eller avse att uppfylla gällande lagstiftning. Miljöbidraget är inte ett allmänt föreningsbidrag. Bedömningsgrund för bidraget är:

- *Koppling till temat:* I första hand: Projektet knyter an till Agenda 2030 och de globala målen för hållbarhet. Projektet ska ge effekt som kan knytas till ett eller flera av målen 6, 7, 11, 13, 14, 15. Projekt som dessutom kan bidra till arbetet inom ett eller flera av de övriga globala målen prioriteras särskilt högt.
- *Effekt:* Aktivitetens/åtgärdens/satsningens effekt i förhållande till sökt belopp, där bäst effekt för bidragspengarna alltid eftersträvas.
- *Spridning:* Hur väl aktivitetens/åtgärdens/satsningens nytta sprids inom och/eller utanför den egna föreningen.
- *Genomförbarhet:* Hur väl ansökan har en konkret och trovärdig plan som beskriver de olika momenten i genomförandet, tidsplan, ansvar och budget.

Förvaltningens slutsatser

Berörda förvaltningar har i samråd berett samtliga inkomna ansökningar, och konsulterat tjänstepersoner med relevant kompetens för att bedöma åtgärders effekt. Nedan sammanfattas vad respektive ansökan avser och förvaltningens förslag till beslut avseende miljöbidrag för inkomna ansökningar motiveras.

1. Naturskyddsföreningen –hållbarhetstips

1. Publicera Facebookinlägg med månadsvisa hållbarhetstips enligt ett ”hållbarhets-årshjul”. Bidrag för att betala kostnaden för att göra Facebook-inlägg och på så sätt öka spridningen. Trycka upp ett ”årshjul” (tänk formatet Parkeringsskiva), där det för varje månad står en påminnelse om vad som är viktigt att tänka på ur miljö- och hållbarhetsperspektiv. Att dela ut till kommunens invånare. Förslaget via kommunens kanaler, men då kommunen inte har utdelning av sådana trycksaker får det ske via föreningens egna kanaler. **Förslag bidrag totalt 12 000 kr**

Tjänsteutlåtande

2. Kommunen får gärna använda materialet i egen informationsspridning. Kommunen avser informera om att SNF har fått bidraget om det beviljas och tipsa om informationsinsatsen.

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller skall-kraven för bidrag och har fått gott betyg (11 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod. Kostnad för trycksak framgick inte av ansökan.

I återrapporteringen ska det framgå:

Resultat, räckvidd, interaktion mm för annonseringen. Eventuellt antal trycksaker som tryckts upp och hur de delats ut och/eller planeras att delas ut.

2. Naturskyddsföreningen -paddor

För att sprida information och engagemang hos boende i området, särskilt ungdomar, samt ge bättre förutsättningar att etablera stabil räddningsgrupp för fridlysta paddor i Svinninge.

Räddningsaktioner har genomförts av en mindre grupp entusiaster från Naturskyddsföreningen och Karsvetagruppen 2020 och 2021 vilket resulterat i att mellan 2000 och 3000 paddor räddats årligen.

Förslag att bevilja bidrag för:

- Tryck av broschyrer: 4 000 kr
- Reflexvästar för dem som inte har (10 à 50): 500 kr
- Mötet (förtäring, eventuella resekostnader): 500 kr
- Naturskyddsföreningens bankkostnader (975/4): 240 kr

Totalt: 5 240 kr

Förslag att avslå ansökan om att utbetala ersättning för ideellt arbete som incitament för ungdomar (å 999x 7 = 8991 kr). Positivt om ungdomar engagerar sig, men kommunen ska inte betala ersättning för ideellt arbete även om det är ungdomar.

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller skall-kraven för bidrag och har fått gott betyg (9 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod. Särskilt positivt att resultaten sprids i andra medier.

I återrapporteringen ska det framgå:

1. Antal engagerade vuxna och ungdomar.
2. Fortsatt engagemang i gruppen som siktar mot nästa år och småpaddors vandring.
3. Resultat av en enkät om upplevd ökning/minskning av paddtätheten på tomterna i området sedan 2019.
4. Antal räddade paddor, särskilt fullvuxna honor.

3. Friluftsförbundet

Anordna en skräpplockardag i maj 2022 för att sprida medvetenhet och bidra till renare stränder och vatten i Österåker. Både föreningens 1200 medlemmar samt allmänhet bjuds in att delta.

Tjänsteutlåtande

Det omfattar:

- Organisera många av våra ledare på olika platser i Österåkers kommun för att ta hand och instruera många deltagare.
- Alla våra kanoter och kajaker kommer användas i främst åkers kanal.
- Vara tillgänglig under hela dagen och hjälpa till.
- Skräp som kommer samlas in kommer att lämnas till återvinning

Förslag att bevilja bidrag för:

- Marknadsföringskostnader – ca 7000 kr för marknadsföring i lokaltidning
- Inköp av mössor att dela ut till alla som deltar i aktiviteten, 4 000 (istället för ansökta 16 000 kr. Förvaltningen anser att kommunen kan medge viss sponsring av give-away för att ha en morot att delta, men då det är föreningens logga så får resterande del bekostas av föreningen som reklam, för att ha en rimlig kostnadseffektivitet i förhållande till utfall)
- Inköp av sopsäckar 500 kr
- Inköp av fika till många deltagare 1 000 kr

Förslag att avslå ansökan om att:

- Utbilda två paddelledare för säkra och trygga paddlingar, 7 000 kr. Eftersom detta inte är en förutsättning för att genomföra aktiviteten utan en del av den ordinarie verksamheten.
- Ersättning för den utlåningen av 6 kanoter och 6 kajaker, dvs den provision vi vanligtvis tar ut vid uthyrning – 2 400 kr. Då detta är föreningens verksamhet och också en form av prova-på aktivitet, och inte heller en förutsättning för att plocka skräp. Dessutom är utlåning av utrustning inte en kostnad för föreningen (går ej att redovisa kvitto).

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller i ovan angivna delar skall-kraven för bidrag och har fått gott betyg (9 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod. Särskilt positivt att inbjudan omfattar allmänheten. En förutsättning för beviljande är att inget upplockat skräp lämnas kvar på stränder, utan att Friluftsrådets ombesörjer korrekt hantering och omhändertagande av avfallet, särskilt det eventuella farliga avfallet.

4. Österåkers hembygds- och fornminnesförening

Motivering till avslag: Ansökan uppfyller inte skall-kravet i årets riktlinjer, att bidraget inte får avse investering i energieffektiv utrustning.

5. Rydbo IF

Motivering till avslag: Ansökan uppfyller inte skall-kravet i årets riktlinjer, att bidraget inte får avse investering i energieffektiv utrustning.

6. Trälhavets båtklubb (TBK)

TBK avser genomföra XRF-mätningar på båtars bottenskrov, i syfte att förhindra fortsatta markföroreningar på båtklubbens mark och i havet samt skydda båtklubbens medlemmarna från hälsoskador, från primärt tenn.

Tjänsteutlåtande

Mätningarna sker etappvis, och börjar med de äldst byggda båtarna då det bedöms vara störst risk att de kan ha otillåtna ämnen i bottenfärg.

Kostnad: ca 250 kr per båt. I kostnaden ingår hyra av mätinstrument och eventuella analyser av skrapfärger i de fall det bedöms nödvändigt. Ansökan avser 400 båtar, vilket ger en totalkostnad på 100 000 kr.

Förslag att bevilja bidrag upptill maxbeloppet för varje enskild ansökan.

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller skall-kraven för bidrag och har fått gott betyg (10 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod.

I återrapporteringen ska det framgå:

Båtklubben ska i rapporteringsmallen bifoga en rapport av samlade mät- och analysresultat, utan att ange namn eller båt.

7. Kårnäs samfällighetsförening

Samfälligheten avser återupprätta ängsyta på före detta granplantering, numera stubbar och trädrester, ca 1500 kvm. Bild finns på ytan.

Kårnäs förslag:

- a) Att ta bort stubbar och rester från tidigare stormar och fällen på (1).
 - b) Lägga en ny vägtrumma (5) i diket och belägga med kross 0-16 så att passage till Norrviken (4).
- och stigen mellan Norrviksvägen och Saxarfjärdsvägen (2) underlättas.
- c) Förbättra diken på båda sidor om ängsytan (3).
 - d) Skapa en bättre stig (4) parallellt med ängsytan med kross 0-16.
 - e) Skapa ny ängsyta med lämpliga arter så att en biologisk mångfald kan återupprättas.

Kostnad: a-d 49 000 kr plus moms, e 20 000 kr plus moms

Förslag att bevilja åtgärder a + e. Maxbelopp för ansökt åtgärd 60 000 kr.

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller i ovan angivna delar skall-kraven för bidrag och har fått medelgott betyg (6 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod. En hög kostnad för att återställa en liten yta sänker betyget.

Åtgärderna a + e anses koppla till anläggande av äng. Övriga åtgärder (utdikning, vägtrumma och grus/makadam på stigar avser allmänhetens utnyttjande av stigar, inte som främjande av ökad biologisk mångfald som är syftet med ängen och anses inte uppfylla miljöbidragets syfte. Ängen har god tillgänglighet för slätter.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningen har inte fått in svar på hur steg e. anläggande av äng ska gå till och hur den nu frodiga marken ska omvandlas, och önskar en fortsatt dialog med föreningen för att rådgiva kring åtgärdernas genomförande. Bedömningen är att flera års skötsel med slätter och slyröjning skulle krävas innan marken är tillräckligt mager för sådd. Genomförbarheten beror alltså på föreningens långsiktiga engagemang.

Förvaltningen ser stor potential i att samfälligheter skapar biologisk mångfald på sin gemensamhetsmark samt vägrenar. Åtgärden att skapa en äng, om den lyckas, är positiv för biologisk mångfald samt pollinering. Förvaltningen önskar följa projektet flera år och kunna använda detta projekt som ett gott exempel att sprida vidare. Därmed kan vi få ett större allmänt intresse än den enskilda ängen.

I återrapporteringen ska det framgå:

Ett ekonomiskt specificerat underlag för de åtgärder som utförts, samt bilder före, under etableringsåtgärder och efter. Möjlighet för kommunen att intervjua föreningen kring genomförande och utmaningar och att sprida informationen vidare som ett gott exempel.

8. Friluftsförbundet friluftsdag

Friluftsförbundet avser arrangera en friluftsdag för att inspirera till vardagsnära friluftsliv och mindre resande genom att visa på semesteralternativ i Sverige och Österåkers kommun. Under dagen avses man även bjuda in föreläsare och arrangera workshops. Exempel på aktiviteter; paddling i Åkers kanal och Garnsviken, MTB-cyklingsturer runt kommunen med målet att främja cykel som färdmedel, vandringsledarna presenterar våra vackra vandringsområden.

Friluftsförbundet nämner ett samarbete men utvecklar inte med vilka eller hur. Här ser förvaltningen stor potential. Kommunen önskar samarbete kring friluftsdagen då det ligger i linje med ny strategi för besöksnäring, samarbetsområden kan vara både marknadsföring och lån av utrustning såsom event-tält. Andra intressanta samarbetspartners kan vara Visit Roslagen och Hitta ut. Fler aktiviteter för att få koppling till skärgård kanske också kan vara möjligt med hjälp av samarbetspartners.

Sökt bidrag för 60 000 kr fördelat på:

Marknadsföring och tryckt material 20 000

Tröjor till funktionärer 10 000

Planeringsarbete 5 000

Inköp utrustning till aktiviteter under dagen 15 000

Hyra eventutrustning som eventtält mm 10 000

Förslag att bevilja:

Marknadsföring och tryckt material 20 000

Tröjor till funktionärer 2500

Planeringsarbete 0

Inköp utrustning till aktiviteter under dagen 7 500

Hyra eventutrustning som eventtält mm 10 000

Totalt belopp om 40 000 kr. Allt bidragsmedel ska användas för faktiska kostnader, ej ideellt arbete.

Tjänsteutlåtande

Motivering till beviljande: Ansökan uppfyller i ovan angivna delar skall-kraven för bidrag och har fått gott betyg (10 av 12) för övriga bedömningsgrunder; koppling till tema (effekt som kopplar till Agenda 2030-målen), effekt, spridning och genomförbarhet. Se bedömning i bifogad excel för bedömningsmetod.

Bilagor

1. Ansökan från Naturskyddsföreningen -informationsspridning
2. Ansökan från Naturskyddsföreningen -paddor
3. Ansökan från Frilftsfrämjandet skräpplockardag
4. Ansökan från Österåkers hembygds- och fornminnesförenings
5. Ansökan från Rydbo IF
6. Ansökan från Trälhavets båtklubb
7. Ansökan från Kånäs Samfällighetsförening
8. Ansökan från Frilftsfrämjandet friluftsdag
9. Riktlinjer för miljöbidrag 2021
10. Bedömningar ansökningar miljöbidrag 2021

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Krister Sernbo
Strategisk planeringschef

Digitala Signaturer